

Interview met Jos Plaizier

Jos Plaizier (1941) was VBBN- en NBV-voorzitter van 1999 tot 2008. Hij begon zijn bestuurders-carrière bij de VBBN, een van de voorlopers van de NBV. Hij was zodoende in hoge mate verantwoordelijk voor de fusie met de 'zuidelijke bonden', zoals ze heetten, en de oprichting van de NBV. In zijn werkzame leven bemoeide hij zich met het bestuur van de Nederlandse HBO's. Hij ging vervroegd met pensioen om VBBN-voorzitter Dick Vunderink te kunnen opvolgen – het naar Vunderink vernoemde fonds werd overigens door Plaizier opgericht. Ook het huidige succesvolle bijenteeltonderwijs werd vooral door hem op poten gezet.

Tekst Bart de Coo, foto's Richard de Bruijn

"De NBV werd veel professioneler."

"Dick Vunderink had mij uitgezocht als nieuwe voorzitter, als zijn opvolger. Ja, zo ging dat. Je zocht gewoon je eigen opvolger uit, ha ha. Zo heb ik ook Jan Dommerholt aangewezen. Als je wegging, bij een commissie of zo, dan regelde je je eigen opvolger. Ik heb me vooral met onderwijs bemoeid, niet alleen beroepshalve, maar ook binnen de vereniging. Ik zag aankomen dat de overheid zich zou gaan terugtrekken uit het onderwijs, dus ik vond dat we dat zelf moesten gaan oppakken."

Hoe pakte je dat aan?

Voor dat onderwijs moesten we eerst naar Vunderink toe, want die was de baas. Jan Charpentier zei: "Je moet beginnen met een lerarenopleiding." Ik was al enige tijd bestuurslid en ik wilde dat onderwijs zelf regelen en niet uitbesteden. Nou ja, het was eigenlijk geen uitbesteden. Ik zat beroepshalve in sferen van bestuurders die allemaal hun ogen wijd openhiel, op zoek naar subsidie. Zo kwamen wij bij de landbouw terecht.

Vóór die tijd was onderwijs eigenlijk een 'fremdkörper': niemand wist daarvan. Toen heeft de VBBN contact gezocht met de landbouwscholen. Als wij nou een cursus kunnen geven daar, zo dachten we, dan kunnen zij dat wel subsidiëren, dan kunnen we mooi met hen meeliften. Dus we kwamen steeds meer in handen van dat landbouwonderwijs.

Ik vond dat we als vereniging de dingen zelf moesten regelen. Ik vond dat je als commissie Bijenteeltonderwijs immers goed moest opleiden.

Nu staat het onderwijs stevig op poten. Het is zelfs een geweldige ledenmachine geworden. Maar hoe ging dat twintig jaar geleden?

Je schreef je in bij een plaatselijke afdeling en dan werd je daar geschoold. Soms werkten verschillende afdelingen samen. Het was meestal maar beperkt. Dan kreeg je een paar theorielessen en een paar praktijklessen en daar moest je het dan maar mee doen. Dat was echt weinig.

Als wij het goed zouden regelen, dan wilde het bestuur wel betalen. We wilden eerst leraren hebben. Ik heb die lerarenopleiding zelf gestart. Daar hebben we goede mensen bijgehaald, de beste. Wieb Top bijvoorbeeld, de auteur van het boek over de VBBN of Marie-José Duchateau en Jan Charpentier en Mari van Iersel. Ook Friedrich Pohl uit Duitsland deed mee. Die had gestudeerd in Groningen, dus die sprak Nederlands. En zo hebben we die opleiding vol gekregen. Zware eisen gesteld, een examen gemaakt en een diploma. Dick Vunderink dekte alles. Toen ik begon had de VBBN vierduizend leden of zo. Nu zijn het er misschien wel achttuizend! Dat komt toch vooral door de cursussen.

Maar nu het voorzitterschap

Dat duurde tot 2008. Ik ben zes jaar voorzitter geweest en de eerste drie jaar was ik secretaris. Ik zat zelf achter de fusie en de overgang naar de NBV. Voor de naam hadden we een wedstrijd uitgeschreven. Ik had nog graag iets van natuur of milieu in de naam gewild, maar daarvoor kreeg ik de handen niet op elkaar.

Wat was de aanleiding voor de oprichting van de NBV?

Er bestond alleen een 'bedrijfsraad' voor de vier of vijf vereniging en bonden die we hadden. We waren zo'n beetje de laatste bedrijfstak die nog verzuild was. Het ging altijd over subsidie, nooit over inhoud. Ik zat één keer in de maand op het ministerie en daar zagen ze me weer aankomen. Een week later kwamen de Brabanders en die kwamen ook weer om subsidie zeuren. Kortom, we hadden helemaal geen status, we hadden niks te vertellen. Eerst had Dick Vunderink dus die 'bedrijfsraad' opgericht, maar daar begreep ik nooit zo veel van. Daar hoorden de zuidelijke bonden bij, maar ook de ABTB. Ik wilde dat liever opheffen.

Wij gingen praten in Brabant en Limburg. Als dat zou lukken, dan zouden wij een massale vereniging worden. Ik kon die mensen alleen maar meekrijgen als ik de naam 'VBBN' zou schrappen. Jaap ten Berge was mijn maatje, een notaris met een eigen kantoor. Hij stelde de

notulen op en zo. Wij deden alles samen. Jaap heeft ons toen geweldig geholpen.

Beschrijf het verschil eens tussen de VBBN en de NBV

De NBV werd veel professioneler, met name de commissies werden bijzonder goed. Eigenlijk was de VBBN een beetje aan het prutsen. De imkerij in Nederland stelde niet zo veel voor, bestuurstechnisch. Ze hebben van alles bedacht, maar het was vaak weinig daadkrachtig. Er kwam bovendien ruimte en tijd. We kregen een professionelere uitstraling en we kregen een veel grotere achterban.

Heb je herinneringen aan de ledenvergaderingen?

We hadden een grote zaal afgehuurd. Echt een grote zaal! Dan zat er een paar honderd man naar je te kijken. Ik vond dat ik dat wel kon managen, ja. Daar zijn we nu met die ledenraad mee gestopt. Het leuke van die oude ALV's was dat je elkaar weer eens zag. Je kwam alle oude bekenden tegen. Iedereen die wat voorstelde binnen de VBBN die was daar. Het was een soort reünie. En je kon er prima netwerken. ●

Inzet: Jos bij de bijenstal op het biodynamisch Landgoed Kraaybeekerhof, Driebergen

